

İslâm Tarihi El Kitabı

Proje Yürütücüsü
Prof. Dr. Eyüp Baş

Editör
Prof. Dr. Eyüp Baş

Yazarlar
Prof. Dr. Mustafa Fayda
Prof. Dr. Nesimi Yazıcı
Prof. Dr. Mehmet Özdemir
Prof. Dr. İbrahim Sarıçam
Prof. Dr. Nahide Bozkurt
Prof. Dr. Adnan Demircan
Prof. Dr. M. Mahfuz Söylemez
Prof. Dr. Hanefi Palabıyık
Prof. Dr. Adem Apak
Prof. Dr. Eyüp Baş
Doç. Dr. Fatih Erkoçoğlu
Yrd. Doç. Dr. Halide Aslan

ISBN: 978-605-4692-02-6

6. Baskı
Ocak, 2017 / Ankara
5000 Adet

Grafiker®

Yayınları

Yayın No: 87

Web: grafikeryayin.com

Kapak ve Sayfa Tasarımı

Baskı ve Cilt

Grafiker®

Grafik-Ofset Matbaacılık Reklamcılık
Sanayi ve Ticaret Ltd. Şti.

1. Cadde 1396. Sokak No: 6

06520 (Oğuzlar Mahallesi)

Balgat-ANKARA

Tel : 0 312. 284 16 39 Pbx

Faks : 0 312. 284 37 27

E-mail : grafiker@grafiker.com.tr

Web : grafiker.com.tr

İÇİNDEKİLER

ÖN SÖZ.....	13
1. İSLÂM TARİHİ'NE GİRİŞ / Eyüp Baş.....	15
1.1. TANIM.....	17
1.2. TARİHÇE, METOT VE İÇERİK.....	18
1.3. DİĞER SOSYAL BİLİMLERLE İLİŞKİSİ.....	28
1.4. ALANIN PROBLEMLERİ.....	29
1.5. ALANA İLİŞKİN DÖNEMLENDİRME.....	32
1.6. İSLAM TARİHİ'NİN KAYNAKLARI.....	33
2. HZ. PEYGAMBER DÖNEMİ / İbrahim Sarıçam.....	43
2.1. İSLÂM ÖNCESİ ARABİSTAN SİYASİ TARİHİ.....	45
2.1.1. Coğrafi Durum.....	45
2.1.2. Siyasî Durum.....	46
2.1.2.1. Kuzey Arabistan'da Kurulan Devletler.....	46
2.1.2.2. Güney Arabistan'da Kurulan Devletler.....	49
2.1.2.3. Hicaz Bölgesi.....	51
2.2. İSLÂM ÖNCESİ ARAP TOPLUMU.....	58
2.2.1. Demografik Yapı.....	58
2.2.2. Sosyal ve Kültürel Hayat.....	60
2.2.3. Dînî Hayat.....	69
2.2.4. Ekonomik Hayat.....	76
2.3. PEYGAMBERLİĞİNE KADAR HZ. MUHAMMED.....	79
2.3.1. Hz. Muhammed'in Ailesi.....	79
2.3.2. Doğumu, Çocukluğu ve Gençliği.....	80
2.3.3. Hz. Muhammed'in Peygamberlikten Önceki Hayatının Ana Özellikleri ve Kişiliği.....	87
2.4. İSLÂM'IN MEKKE DÖNEMİ.....	94
2.4.1. Hz. Muhammed'in Peygamber Olarak Görevlendirilişi.....	94
2.4.2. İslâm'a Davet ve İlk Müslümanlar.....	95
2.4.3. Habeşistan'a Hicret.....	107
2.4.4. Habeşistan'a İkinci Hicret.....	109
2.4.5. Hâşimoğulları'na Boykot.....	110
2.4.6. Hüzün Yılı.....	111
2.4.7. Tâif Yolculuğu.....	111
2.4.8. İsrâ ve Mi'rac.....	112
2.4.9. Akabe Bîatları.....	113

25. MEDİNE'YE HİCRET VE İLK İSLÂM	
TOPLUMUNUN OLUŞUMU	114
2.5.1. Hicret	114
2.5.2. Yeni Toplumun Temel Unsurları.....	120
2.5.2.1. Mescid-i Nebevî'nin İnşası	120
2.5.2.2. Mescid-i Nebevî'nin Fonksiyonları.....	121
2.5.2.3. Suffe ve Suffe Ehli.....	123
2.5.2.4. Hz. Peygamber Döneminde Diğer Mescitler	123
2.5.2.5. Ensar ile Muhacirler Arasında Kardeşlik	124
2.5.2.6. Medine Vesikası/Sözleşmesi	126
2.5.3. Hicretin İlk Yıllarında Diğer Bazı Önemli Gelişmeler	128
2.6. MÜŞRİKLERLE İLİŞKİLER	129
2.6.1. İslâm ve Savaş.....	129
2.6.2. İlk Seriyeler ve Gazveler	131
2.6.2.1. Bedir Gazvesi (2/624)	134
2.6.2.2. Sevik Gazvesi (2/624).....	138
2.6.2.3. Karkaratülküdr Gazvesi (3/624).....	139
2.6.2.4. Gatafân (Zû Emer) Gazvesi(3/624).....	139
2.6.2.5. Uhud Gazvesi (3/625).....	139
2.6.2.6. Bi'ri Maüne Fâciası (4/625).....	143
2.6.2.7. Reci' Vakası (4/625).....	144
2.6.2.8. Hendek Gazvesi (5/627).....	144
2.6.2.9. Beni'l-Mustalik (Müreysi') Gazvesi (6/627).....	147
2.6.3. Hudeybiye Antlaşması (6/628).....	148
2.6.4. Umretü'l-Kazâ (7/629).....	150
2.6.5. Mekke'nin Fethi(8/630).....	151
2.6.6. Huneyn Gazvesi, Evtas Savaşı ve Taif Kuşatması (8/630).....	153
2.6.7. Müşriklerle İlişkilerde Son Safha	155
2.7. YAHUDİLER ve HİRİSTİYANLARLA İLİŞKİLER	157
2.7.1. Yahudilerle İlişkiler	157
2.7.1.1. Kaynukâoğulları'nın Medine'den Çıkarılması (2/624).....	158
2.7.1.2. Ka'b b. Eşref'in Katli (3/624).....	159
2.7.1.3. Nadîroğulları'nın Medine'den Çıkarılması (4/625).....	159
2.7.1.4. Kurayzaoğulları Gazvesi (5/627).....	161
2.7.1.5. Hayberin Fethi (7/628).....	162
2.7.2. Hıristiyanlarla İlişkiler	165
2.7.2.1. Mûte Savaşı (8/629).....	166
2.7.2.2. Tebük Seferi (9/630).....	168
2.7.2.3. Necran Hıristiyanları	169

2.8. HÜKÜMDARLARI İSLÂM'A DAVET	171
2.9. HZ. PEYGAMBERİN SON YILLARI VE VEFATI	176
2.9.1. Heyetler (9/630-631).....	176
2.9.2. Veda Haccı ve Hutbesi (10/632).....	183
2.9.3. Hz. Peygamber'in Vefatından Önce Bazı Gelişmeler.....	188
2.9.4. Hz. Peygamber'in Vefatı.....	189
2.9.5. Hz. Peygamber'in Mirası	191
2.10. HZ. PEYGAMBER'İN AİLE HAYATI.....	193
2.10.1 Aile Reisi Olarak Hz. Peygamber.....	193
2.10.2. Hz. Peygamber'in Evlilikleri.....	194
2.10.3. Hz. Peygamber'in Çok Evliliğinin Sebepleri.....	196
2.10.4. Çocukları.....	198
2.11. HZ. PEYGAMBER DÖNEMİNDE İDARÎ, EKONOMİK, SOSYAL VE KÜLTÜREL HAYAT	200
2.11.1. İdare.....	200
2.11.2. Ekonomi.....	209
2.11.3. Sosyal ve Kültürel Hayat.....	215
3. DÖRT HALİFE / HULEFÂ-Yİ RÂŞİDÎN DÖNEMİ (632-661)	229
3.1. "HULEFÂ-Yİ RÂŞİDÎN"İN ANLAM VE İÇERİĞİ / <i>Mustafa Fayda</i>	231
3.2. HZ. EBÛ BEKİR ve HALİFELİK DÖNEMİ (632-634) / <i>Mustafa Fayda</i>	232
3.2.1. Hz. Ebû Bekir'in Halifelik Öncesi Hayatı.....	232
3.2.2. Hz. Ebû Bekir'in Halifelik Dönemi.....	237
3.2.2.1. Üsâme Ordusunu Sefere Göndermesi.....	237
3.2.2.2. Yalancı Peygamberlere ve Dinden Dönme (İrtidat) Hareketlerine Karşı Mücadelesi.....	238
3.2.2.3. İslâm Dinini Tebliğ Gayreti.....	239
3.2.3. Şahsiyeti ve İlmi.....	240
3.2.4. Hz. Ebu Bekir'e Dair Literatür.....	245
3.3. HZ. ÖMER ve HALİFELİK DÖNEMİ (634-644) / <i>Mustafa Fayda</i>	247
3.3.1. Hz. Ömer'in Halifelik Öncesi Hayatı.....	247
3.3.2. Hz. Ömer'in Halifelik Dönemi.....	251
3.3.2.1. Döneminin Fetih Hareketleri ve Bazı İcraatları.....	251

3.4. HZ. OSMAN ve HALİFELİK DÖNEMİ (644-656) / <i>Adem Apak</i>	267
3.4.1. Hayatı ve Kişiliği.....	267
3.4.2. Halife Seçilmesi.....	268
3.4.3. Halifeliği Dönemindeki Fetih Hareketleri.....	269
3.4.4. Dahilî Problemler ve Sebepleri.....	272
3.4.5. Problemlere Çözüm Girişimleri.....	278
3.4.6. İdareye Karşı İsyân ve Şehit Edilmesi.....	281
3.5. Hz. ALİ ve HALİFELİK DÖNEMİ (656-661) / <i>Adnan Demircan</i>	285
3.5.1. Hilafetten Önceki Hayatı.....	285
3.5.2. Hilafeti.....	286
3.5.2.1. Hilafete Gelişi.....	286
3.5.2.2. Siyaseti Belirleyen Temel Dinamikler.....	286
3.5.2.3. Siyasî Durum.....	287
3.5.2.4. Valilerle İlgili Politikası.....	290
3.5.2.5. Cemal Olayı.....	291
3.5.2.6. Sıffin Savaşı ve Tahkim.....	293
3.5.2.7. Hariciliğin Doğuşu, Hâricîlerle İlişkiler ve Nehrevân Savaşı.....	296
3.5.2.8. Vefatı.....	299
3.6. HULEFÂ-Yİ RÂŞİDİN DÖNEMİ MEDENİYET TARİHİ / <i>Mustafa Fayda</i>	302
3.6.1. İdarî ve Siyasî Teşkilât.....	302
3.6.2. Adlî İşler.....	305
3.6.3. İctimaî ve İktisadî Hayat.....	305
3.6.4. İmar Faaliyetleri.....	308
3.6.5. Dinî İlimler.....	310
3.7. HZ. HASAN VE HALİFELİĞİ MUAVİYE'YE DEVRİ (661) / <i>Adnan Demircan</i>	317
3.7. 1. Hilafetten Önceki Hayatı.....	317
3.7.2. Hilafeti.....	318
3.7.2. 1. Hilafete Gelişi.....	318
3.7.2. 2. Muaviye ile Barış.....	318
3.7.2. 3. Vefatı (669).....	321
4. EMEVÎLER	325
4.1. DOĞU EMEVÎLERİ.....	325
4.1.1. Siyasî Tarih / <i>M. Mahfuz Söylemez</i>	327
4.1.1.1. Muaviye ve Emevî Devletinin Kuruluşu.....	327

4.1.1.2. Muaviye Tarafından Kurulan Devletin Niteliği.....	328
4.1.1.3. Bizans Üzerine Yapılan Seferler.....	329
4.1.1.4. Doğuda ve Batıda Yapılan Fetihler.....	330
4.1.1.5. Kerbela Olayı.....	331
4.1.1.6. Emevîlerin Yükseliş Devri (Abdumelik ve I. Velid Zamanı).....	334
4.1.1.7. Emevîlerin Son Zamanları ve Yıkılışı.....	342
4.1.2. Emevîler Medeniyet Tarihi / <i>Fatih Erkoçoğlu</i>	345
4.1.2.1. Kurumlar.....	345
4.1.2.1.1. Siyasî-İdarî Kurumlar.....	345
4.1.2.1.2. Askerî Teşkilat.....	351
4.1.2.1.3. Adlî Teşkilat.....	355
4.1.2.1.4. Maliye.....	358
4.1.2.2. Kültür, Sanat ve Mimarî.....	361
4.1.2.2.1. İlimler.....	361
4.1.2.2.2. Eğitim.....	379
4.1.2.2.3. Mûsikî.....	381
4.1.2.2.4. Mimarî.....	385
4.2. BATI EMEVÎLERİ (ENDÜLÜS) / <i>Mehmet Özdemir</i>	397
4.2.1. Endülüs Siyasî Tarihi.....	397
4.2.1.1. Endülüs Adı.....	397
4.2.1.2. Fetih.....	398
4.2.1.3. Valiler Dönemi (714-756).....	400
4.2.1.4. Endülüs Emevileri Dönemi (756-1031).....	403
4.2.1.5. Mülûkü't-Tavâif Dönemi (1031-1090).....	411
4.2.1.6. Murâbitlar Dönemi (1090-1147).....	413
4.2.1.7. Muvahhidler Dönemi (1130-1269).....	415
4.2.1.8. Nasrîler Dönemi (1238-1492).....	417
4.2.1.9. Müdeccenler ve Moriskolar.....	420
4.2.1.10. Endülüs-Osmanlı Münasebetleri.....	424
4.2.2. Endülüs Medeniyet Tarihi.....	426
4.2.2.1. Sosyal Yapı.....	426
4.2.2.2. İdarî Yapı.....	431
4.2.2.3. İktisadî Hayat.....	434
4.2.2.4. Eğitim.....	436
4.2.2.5. İlim ve Kültür Hayatı.....	438
4.2.2.5.1. Dil ve Edebiyat.....	438

4.2.2.5.2. İslâmî İlimler.....	441
4.2.2.5.3. Sosyal, Sağlık ve Fen İlimleri.....	443
4.2.2.6. Mimari-Bayındırlık-Sanat.....	446
4.2.2.6.1. Mimari-Bayındırlık.....	447
4.2.2.6.2. Resim-Heykel-Kabartma-Hat.....	452
4.2.2.7. Endülüs Medeniyeti'nin Tesirleri.....	453

5. ABBÂSİLER (750-1258) / Nahide Bozkurt.....	457
5.1. SİYASÎ TARİH.....	459
5.1.1. Abbâsi İhtilalinin Oluşum Süreci.....	459
5.1.2. İlk Dönem (749-833).....	462
5.1.2.1. İktidarın Meşruiyet Temeli ve Siyasal Erklerini Güçlendirme Politikaları.....	462
5.1.2.2. İranlı Unsurun Yönetime Etkin Katılımı: Bermekî Ailesi.....	468
5.1.2.3. Hanedan İçi İktidar Mücadelesi.....	469
5.1.2.4. Alioğullarından Veliaht Tayini.....	469
5.1.2.5. Yönetime Karşı Başkaldırımlar.....	470
5.1.2.6. Din Politikası.....	472
5.1.3. Sâmarrâ Dönemi (836-892).....	474
5.1.3.1. Türk Nüfuzu.....	475
5.1.3.2. Din Politikası.....	477
5.1.3.3. İsyanlar.....	478
5.1.3.4. Abbâsî Hilâfeti ve Karmatiler.....	479
5.1.4. Emîrî'l-ümerâlar Dönemi (936-1055).....	480
5.1.5. Selçuklu Egemenliği Dönemi (1055-1194).....	486
5.1.6. Moğol İstilasası ve Yıkılışı.....	487
5.1.7. Dış İlişkiler.....	489
5.2. MEDENİYET TARİHİ.....	493
5.2.1. İdarî Yapı.....	493
5.2.2. İktisadî Yapı.....	497
5.2.3. Sosyal Yapı ve Hayat.....	501
5.2.4. Eğitim-Öğretim.....	508
5.2.5. Bilim ve Düşünce.....	511
5.2.6. Sanat ve Mimari.....	519

6. AFRİKA'DA KURULAN

BAĞIMSIZ İSLÂM DEVLETLERİ / İbrahim Sarıçam	525
6.1. Şİİ DEVLETLER	527
6.1.1. İdrisîler (789-985)	527
6.1.2. Fâtımîler (909-1171)	529
6.2. HÂRİCÎ DEVLETLER	533
6.2.1. Rüstemîler (777-909)	533
6.2.2. Midrârîler (772-976)	535
6.3. SÜNNÎ DEVLETLER	537
6.3.1. Muvahhidler (1130-1269)	537
6.3.2. Hafsîler	538
6.3.3. Merînîler (1196-1465)	540
6.3.4. Abdülvâdiler (1235-1550)	542
6.3.5. Vattâsîler	544
6.3.6. Sa'dîler (1511-1659)	545
6.4. ORTA VE BATI AFRİKA'DA KURULAN MÜSLÜMAN DEVLETLER	547
6.4.1. Gana (Gâne) İmparatorluğu	547
6.4.2. Mali İmparatorluğu (Sultanlığı)	548
6.4.3. Songay imparatorluğu (Sultanlığı)	548
6.4.4. Timbüktü Paşalığı	549

7. TÜRK-İSLÂM DEVLETLERİ

7.1. TÜRKLERİN İSLÂMİYET'İ KABULÜ / Nesimi Yazıcı	553
7.1.1. Arapların Türkler Hakkındaki Bilgileri	553
7.1.2. Emeviler Dönemi-Mücadele Safhası	555
7.1.3. Abbasîler Dönemi - Dostane İlişkiler	556
7.1.4. Talas Meydan Savaşı	557
7.1.5. Talas Sonrası - Hizmet Safhası	559
7.1.6. Türklerin İslâm Dinini Kabulleri	561
7.1.6.1. Emevîler Döneminde İslâmlaşma	563
7.1.6.2. Abbasiler Döneminde İslâmlaşma	563
7.2. TÜRK VALİLERİNCE KURULAN DEVLETLER / Nesimi Yazıcı	566
7.2.1. Tolunoğulları (868-905)	567
7.2.1.1. Tolunoğulları Siyasî Tarihi	567
7.2.1.2. Devlet İdaresi ve Kurumlar	570
7.2.1.3. İktisadî Durum	573

7.2.1.4. İlmî Gelişme.....	575
7.2.2. Sâcoğulları (890-929).....	576
7.2.2.1. Sâcoğulları Abbasîlerin Hizmetinde.....	577
7.2.2.2. Sâcoğulları Devleti Siyasî Tarihi.....	577
7.2.3. İhşidîler (935-969).....	581
7.2.3.1. İhşidîlerin Siyasî Tarihi.....	581
7.2.3.2. İhşidîlerde İdarî, Askerî, İçtimaî ve Kültürel Durum.....	584
7.3. İDİL (VOLGA) BULGAR HANLIĞI / <i>Nesimi Yazıcı</i>	587
7.3. 1. Siyasi Tarih.....	588
7.3. 2. Devlet Teşkilâtı.....	591
7.3. 3. İktisadî Hayat.....	592
7.3. 4. Kültür ve Medeniyet.....	593
7.4. KARAHANLILAR (840-1212) / <i>Eyüp Baş</i>	595
7.4. 1. İsim Kökeni ve Kuruluş.....	595
7.4. 2. Hanedanın İslâmiyet'le Tanışması ve Satuk Buğra Han Dönemi.....	597
7.4. 3. Satuk Buğra Han Sonrası Karahanlı Hanedanı.....	597
7.4. 4. Karahanlı Hanedanının İkiye Bölünmesi.....	599
7.4. 5. Doğu Karahanlılar.....	602
7.4. 6. Batı Karahanlılar.....	604
7.4.7. Karahanlılar Devleti Dış İlişkileri.....	608
7.4. 8. Karahanlılar Kültür ve Medeniyeti.....	611
7.4. 8. 1. Devlet Teşkilatı ve Yönetim.....	612
7.4. 8. 2. Karahanlılar'da Kültür ve Sanat.....	617
7.5. GAZNELİLER DEVLETİ (955-1187) / <i>Hanefi Palabyık</i>	624
7.5.1. Gaznelilerin Menşei.....	625
7.5.2. Gazneli Devleti Siyasî Tarihi.....	625
7.5.2.1. Hint Seferlerinin Sebepleri.....	626
7.5.2.2. Hindistan Dışı Seferler.....	627
7.5.3. Gazneli Devleti'nde Teşkilat.....	630
7.5.3.1. Saray Teşkilatı.....	630
7.5.3.2. Merkez Teşkilatı.....	631
7.5.3.3. Askeri Teşkilat/Ordu.....	633
7.5.4. Gazneliler Devleti'nde İlim Hayatı ve Kültür.....	634
7.5.4.1. Gazneliler Devri İlmî ve Kültürel Faaliyetleri.....	635
7.5.4.2. Gazneliler Devri İmar Faaliyetleri.....	636

7.6. SELÇUKLULAR / <i>Halide Aslan</i>	640
7.6.1. Büyük Selçuklu-Siyasî Tarih	640
7.6.1.1. Büyük Selçukluların Kökeni ve Devletin Kuruluşu	641
7.6.1.2. Yükseliş Dönemi	642
7.6.1.2.1. Tuğrul Bey (1040-1063)	642
7.6.1.2.2. Alp Arslan (1064-1072)	642
7.6.1.2.3. Melikşah (1072-1092)	643
7.6.1.3. Duraklama ve Yıkılış Dönemi	645
7.6.2. Diğer Selçuklu Devletleri	646
7.6.2.1. Irak Selçukluları (1119-1194)	648
7.6.2.2. Kirman Selçukluları (1040-1187)	649
7.6.2.3. Suriye Selçukluları (1070-1117)	649
7.6.2.4. Türkiye/Anadolu Selçukluları (1075-1308)	649
7.6.3. Selçuklular Kültür-Medeniyet	651
7.6.3.1. İdarî Teşkilât	655
7.6.3.1.1. Merkez Teşkilâtı	655
7.6.3.1.2. Taşra Teşkilâtı	655
7.6.3.1.3. Adalet Teşkilâtı	658
7.6.3.1.4. Ordu Teşkilâtı	659
7.6.3.2. İktisadî Hayat	662
7.6.3.3. İçtimaiî Hayat	664
7.6.3.4. İlim ve Kültür Hayatı	666
7.6.3.5. Güzel Sanatlar ve Mimarî	668
7.6.4. Selçuklular ile İlgili Batı'da Yapılan Çalışmalar	669
7.7. HÂRİZMŞAHLAR (1097-1231) / <i>Eyüp Baş</i>	677
7.7. 1. Siyasî Tarih	677
7.7.1.1. Kutbüddin Muhammed Dönemi (1097-1128)	678
7.7.1.2. Atsız Dönemi (1128-1156)	679
7.7.1.3. İl Arslan Dönemi (1156-1172)	679
7.7.1.4. Alâeddin Tekiş Dönemi (1172-1200)	680
7.7.1.5. Alâeddin Muhammed Dönemi (1200-1220)	681
7.7.1.6. Celâeddin Hârizmşah (1220-1231) Dönemi	684
7.7.2. Devlet Teşkilâtı, Kültür ve Medeniyet	686
DİZİN	699
YAZAR ÖZGEÇMİŞLERİ	723

ÖN SÖZ

İslâm Tarihi, son dinin Hz. Peygamber (sav)'e vahyedilmeye başlamasından itibaren, gerek geçmişini dini kimliği açısından merak eden her müslümanın, gerekse geçmişini yine dini kimliği açısından ancak İslâm'ı kendi dinleriyle karşılaştırmak maksadında olan gayri müslimlerin yakından ilgilendikleri bir alan olmuştur. Söz konusu ilgiye maksatsız özel ilgi ve merakı da eklemek gerekir. İşte bu ilgili profili, İslâm Tarihi'nin genel tarih içerisinde oldukça önemli bir yer edinmiş olduğunu göstermektedir.

Elinizdeki kitap, ülkemizdeki akademik yapılanmada bir bilim dalı olarak yer alan İslâm Tarihi'nin yaklaşık ilk on asrını içermektedir. Kitapta İslâm Tarihi hakkında genel bilgilerin verildiği giriş bölümünden sonra, Hz. Peygamber(sav)'in hayatı, Dört Halife, Emevîler, Abbâsîler dönemleri, Endülüs, Afrika'da kurulmuş İslâm devletleri (İdrisîler, Fâtımîler, Rüstemîler, Midrârîler, Hafsîler, Merînîler gibi) ve Türk-İslâm devletleri (İdil Bulgar Hanlığı, Karahanlılar, Gazneliler, Selçuklular, Hârizmşahlar) tarihi sunulmuştur. Söz konusu dönem ve devletlerin kültür-medeniyet tarihleri de ihmal edilmemiştir.

Alanında uzman akademisyen yazarlarca kaleme alınan bu kitap, ilahiyat/islâmî ilimler ve tarih bölümlerinde ön lisans, lisans, yüksek lisans ve hatta doktora düzeyinde öğrenim gören herkesin alanla ilgili ihtiyaçlarını karşılamaya yetecektir. Eserde sunulan kaynakça kısımları ileri okumalar için son derece önemli yönlendirmelerdir. Eser bütün bu özellikleriyle esasında tüm İslâm Tarihi ilgililerine hitap etmektedir.

İslâm Tarihi El Kitabı, gösterilen ilgi sonucu yeni baskılara ulaştı. İlgi gösteren tüm okurlarımıza ve meslektaşlarımıza teşekkür ediyoruz.

Son olarak çok değerli birikim ve emeklerini böyle bir çalışmada bir araya getiren yazarlarımız Prof. Dr. Mustafa Fayda, Prof. Dr. Nesimi Yazıcı, Prof. Dr. Mehmet Özdemir, Prof. Dr. İbrahim Sarıçam, Prof. Dr. Nahide Bozkurt, Prof. Dr. Adnan Demircan, Prof. Dr. M. Mahfuz Söylemez, Prof. Dr. Hanefî Palabıyık, Prof. Dr. Adem Apak, Doç. Dr. Fatih Erkoçoğlu ve Yrd. Doç. Dr. Halide Aslan'a; eserin oluşumuna değerli fikirleriyle vesile olan Prof. Dr. Yakup Çelik'e; her zaman olduğu gibi bilginin paylaşım ve yayılımını önceleyerek İslâm Tarihi El Kitabı'nı okurla buluşturan Grafiker yayımları yetkililerine teşekkür ederim.

Editör
Prof. Dr. Eyüp Baş